

DENÍK

Česko Svět Ekonomika Válka na Ukrajině Kultura Komentáře
E-shop Studio N Další ▾

13. prosince 2022 6:19 **Volby prezidenta ČR**

Váhají mezi Nerudovou a Pavlem, Babišem a Fischerem. Co přesvědčí šestici nerozhodnutých voličů?

DOMINIKA PÍHOVÁ

Deník N sleduje cestu šestice voličů od nerozhodnosti až ke konkrétním hlasovacím lístkům. Fotokoláž: Deník N

Pochází z různých koutů Česka, liší se věkem, povoláním, zálibami i politickými preferencemi a viděním světa. Jedno ale šestici respondentů spojuje: ačkoliv se v lednu k prezidentským volbám chystají, ani měsíc před prvním kolem hlasování o nové hlavě státu nemají svého favorita. V následujících týdnech bude Deník N na jejich cestě od nerozhodnosti ke konkrétnímu hlasovacímu lístku s nimi.

Ačkoli předvolební průzkumy se opakovaně shodují na trojici kandidátů, kteří se s největší pravděpodobností utkají o post prezidenta, data vedle toho ukazují také to, že nemalá část voličů ještě stále není rozhodnutá, koho bude v lednu volit.

Řečí čísel: listopadový [volební model agentury Median](#) ukazuje, že více než třetina oslovených si je jistá svou účastí ve volbách, není ale rozhodnuta o tom, koho bude volit. Podobně mluví [listopadová data agentury Ipsos](#) – předpokládaná volební účast u prvního kola by byla 70 procent, polovina voličů však stále nemá zcela jasno o svém kandidátovi.

Deník N se proto rozhodl, že zbývající týdny do prezidentských voleb stráví s těmi, kteří svého favorita na Hrad stále ještě hledají. Celý měsíc bude redakce u šestice respondentů sledovat, jak kampaň prožívají, podle čeho se orientují, jak a proč mění své preference či co říkají na aktuální zprávy o jednotlivých uchazečích.

reklama

Odporovat nejen na tyto dotazy bude například podnikatel ze Středočeského kraje, který v Andreji Babišovi našel naději. Živnostnice z Brněnska, která se už deset let cítí být bez prezidenta. Angažovaná seniorka z Havířova s obdivem k současné vládě. Brzy plnoletý prvovolič netrpělivě vyhlízející svou první příležitost měnit dění kolem sebe. Sociální pracovník z Prahy, který ve volbách kroužkuje ženy, ale Danuší Nerudovou si jistý není. A řidič tramvaje snící o hlavě státu, která zná své pravomoci a nebojí se oponovat vládnoucím stranám.

Milan Červeňák, Lukáš Helioš, Marcela Bühnová, Jaroslav Vojtěcký, Libor Vavřík a Magda Hradilová nemají na první pohled mnoho společného – žijí v různých částech republiky a na jednom místě by se možná nikdy nepotkali, nesdílí stejné názory na politiku ani současnou hlavu státu, v posledních volbách do Parlamentu i na Hrad hlasovali každý s jinou motivací. Stejně tak se liší jejich roky narození i pracovní náplň. Dohromady je svedla až nerozhodnost před prezidentskými volbami.

Dokážou je v dalších týdnech jednotliví prezidentští kandidáti, kandidátky a jejich týmy přesvědčit? V prvním ze série textů představujeme šestici respondentů spolu s jejich preferencemi, motivacemi i názory na politiku obecně.

Kliknutím na jednotlivá jména se přesunete na detailnější popis.

- Milan Červeňák, 46 let, podnikatel, Vrbová Lhota
- Lukáš Helioš, 17 let, student, Smilovice
- Marcela Bühnová, 78 let, důchodkyně, Havířov
- Jaroslav Vojtěcký, 29 let, řidič tramvaje, Přepere u Turnova
- Libor Vavřík, 40 let, sociální pracovník, Praha
- Magda Hradilová, 49 let, OSVČ, Hostěnice u Brna

Milan Červeňák, 46 let, podnikatel, Vrbová Lhota

„Nejraději bych k volbám nešel vůbec, ale od doby, kdy můžu volit, mi doma vždy říkali, ať jdu, ať nevyhraje ten nebo ten,“ vysvětluje svou motivaci Milan. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Obchod naproti obecnímu úřadu ve Vrbové Lhotě nedaleko Poděbrad zeje v pondělí dopoledne prázdnotou, skrze skleněné dveře jde vidět jeden skútr vedle druhého – jsou tu totiž hlavním obchodním artiklem. Majitel prodejny Milan Červeňák nás vede do nejbzdálenější místnosti.

Uprostřed hřeje malé plynové topení, na vyvýšeném podstavci stojí závodní Yamaha, kterou šestačtyřicetiletý milovník motorek dává přes zimu dohromady. Jeho vášeň je tu vidět všude – zdi zdobí fotky ze závodů, na policích jsou vystavené staré helmy a místnost vyplňuje vůně oleje a maziva. Místy vykukuje také druhý koníček – hokej.

„Moc lidí mluvit nechce, co? Stydí se za ANO,“ říká hned zkraje našeho povídání, protože najít ochotného voliče Babišova hnutí, který by chtěl mluvit s novináři, totiž chvílku trvalo. „Kamarádi mi taky vyčítají, že volím hnutí ANO. Nevolili by ho kvůli Babišovi. Já jim ale vždycky vysvětluju, že nevolím jen jeho, je tam spousta jiných lidí.“

Hnutí bývalého premiéra volil poprvé ve sněmovních volbách před devíti lety, kdy bylo na české politické scéně úplným nováčkem. Prý neměl na výběr – po revoluci dával hlasy ODS, protože ji volil i otec a jeho názor jej jako mladého dospělého dost ovlivňoval.

„Pak ale začali voliče klamat, tak jsem zkusil ČSSD, ale ti mě taky zklamali. Volil jsem je kvůli Miloši Zemanovi, a najednou se tam objevil Jiří Paroubek,“ popisuje Milan svou volební historii.

Později dal šanci nové straně – Věcem veřejným s Radkem Johnem v čele. Zakrátko si prý ale uvědomil, že to byla chyba. Pro Milana coby opakovaně zklamaného voliče tak hnutí ANO v předčasných parlamentních volbách v roce 2013 představovalo naději, a to zejména kvůli novým tvářím, které s sebou do politiky přineslo.

„Věděl jsem tehdy moc dobře, co je Andrej Babiš za člověka, že to je ostrý podnikatel. Hlavně jsem si ale bral příklad z USA, tedy že je bohatý a nebude mít potřebu krást jako jiní, kteří tam přišli z nuly, dělali si lobby a připravovali si půdu. Takže jsem to prostě zkusil,“ vysvětluje Milan. Hnutí jej nezklamalo ani v dalších letech a svou důvěru mu dal také v následujících volbách.

I přes spokojenost s Babišovým politickým projektem si ale šéfem hnutí ANO v pozici českého prezidenta není jistý. Alespoň zatím. „Nejraději bych k volbám nešel vůbec, ale

od doby, kdy můžu volit, mi doma vždy říkali, ať jdu, ať nevyhraje ten nebo ten," vysvětluje svou motivaci.

Svůj aktuální výběr pro lednové klání o Pražský hrad si proto zúžil na dva kandidáty – Andreje Babiše a Pavla Fischera. Senátorovým velkým fanouškem není, nelíbilo se mu například, jak se loni s kolegy z horní komory zachovali k v té době nemocnému prezidentovi Miloši Zemanovi, jemuž dal Milan hlas ve volbách v roce 2013 i 2018.

„Taky vím, že je na druhém břehu, že volí – jak říkají – ty demokratické strany. Líbí se mi ale jeho vystupování, jak mluví, je poměrně klidný," zdůvodňuje svou preferenci.

O bývalém premiérovi zase mluví jako o manažerovi a nekompromisním bojovníkovi, který své ostré lokty ukázal i v politice. „Mám pocit, že bude schopný vyjednat spoustu věcí. I když prezident nemá moc pravomocí, pořád toho hodně zmůže. I v zahraničí může být dobrý, udělal si hodně dobrých přátel. Když Emmanuel Macron přijede do Prahy na summit, jede ho navštívit. To asi o něčem svědčí. Snaží se vyjít s každým, i když třeba nesouhlasí s názory Viktora Orbána, ale kvůli visegrádské čtyřce je diplomat," vyzdvihuje Milan na Babišovi.

Ještě předtím, než by mu v lednových volbách odevzdal svůj hlas, chce znát verdikt soudu v kauze Čapí hnízdo. „Kdyby ho odsoudili, asi by prezidentem být neměl," vysvětluje Milan, proč si politikem ještě není úplně jistý.

Zároveň má pochyby, zda by Babiš dokázal být tak přímý prezident, jako je Miloš Zeman: „Co na srdci, to na jazyku," vyzdvihuje u současné hlavy státu a jedním dechem dodává: „Vůbec se s tím nepáře."

Svůj aktuální výběr pro lednové klání o Pražský hrad si Milan Červeňák zúžil na dva kandidáty – Andreje Babiše a Pavla Fischera. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Přijatelnou kandidátkou byla pro Milana chvíli i bývalá rektorka Danuše Nerudová. Když se ale v médiích objevily pochybnosti ohledně jejího působení na brněnské Mendelově univerzitě a kauza s takzvanými rychlotituly, z užšího výběru ji vyřadil. „Každý člověk má nějaký škraloup. Tomu, co se píše, úplně nevěřím. Držím se ale pravidla, že na každém šprochu je pravdy trochu,“ vysvětluje.

Zvažovat chce navíc jen ty kandidáty, kteří mají šanci dostat se do druhého kola. Volba kohokoli jiného by podle něj byla ztrátou času.

Petr Pavel, kterému průzkumy postup zatím většinou předpovídají, je pro něj ale nevolitelný. „Je to bývalý lampasák a generál. Prostě nechci, aby to byl generál Petr Pavel, prezident České republiky. Když jsem navíc poslouchal rozhovory, kde ho dostali do úzkých a ptali se na rok 1968, nedokázal odpovědět a byl arogantní,“ vysvětluje.

Ideálním kandidátem na Hrad by pro Milana byl zesnulý předseda Senátu Jaroslav Kubera z ODS. „Absolutní číslo jedna,“ povzdechne si. „Líbila se mi jeho lidskost a vystupování. Prezentoval se takový, jaký je. A i když byl v táboru ODS, která je pro mě nyní nevolitelná, přišel mi nestranný a říkal, co měl na jazyku,“ říká.

Na současné politice mu totiž nejvíc vadí pokrytectví – třeba když vládní strany dělají to, co dřív samy vyčítaly opozici. „Když Karel Havlíček vedl dvě ministerstva, vyčítali to hnutí ANO. A teď se děje co? Marian Jurečka má dvě ministerstva,“ uvádí příklad.

Ačkoli se i Milan řadí k nerozhodnutým voličům, předvolební debaty těsně před prvním kolem, podle kterých se rozhoduje nemalá část lidí, sledovat neplánuje – nebývají prý konstruktivní a politici se v nich spíše osočují. „Nemá to žádný smysl. Babiše budou napadat, že byl u StB, budou řešit Čapí hnízdo a jinak to bude o ničem. Asi bych to udělal stejně a radši jezdil mezi lidmi jako on,“ zamýšlí se.

Na osobní setkání s politikem se ale taky příliš nehrne – kandidáty si třídí podle toho, co vidí v televizi nebo co sami sdílí na sociálních sítích. Konkrétně s Andrejem Babišem na Facebooku dokonce v minulosti komunikoval. Do dalších týdnů plánuje sledovat zpravodajství České televize nebo CNN Prima News, číst Seznam Zprávy nebo poslouchat rozhovory oblíbeného moderátora Čestmíra Strakatého z Reflexu.

Obecně se snaží politiku v běžném životě příliš neřešit a nic na tom nechce měnit ani nyní. „S kamarády, které vídám na motorkách, na hokeji nebo někde u piva, to většinou nemá cenu, tam si chci psychicky odpočinout. Když už to někdo vytáhne, moc se do toho nemontuju,“ uzavírá podnikatel z Vrbové Lhoty.

[zpět nahoru](#)

Lukáš Helioš, 17 let, student, Smilovice

„Dříve mě politika vůbec nezajímala. Nikdy jsem se v tom nevyznal, teď se to ale i díky škole mění,“ vysvětluje 17letý Lukáš. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Ke své vůbec první cestě k volební urně se v lednu chystá dnes stále ještě sedmnáctiletý Lukáš Helioš, který dosáhne plnoletosti těsně před prezidentskými volbami – osmnácté narozeniny oslaví 12. ledna, den před otevřením volebních místností.

„Konečně můžu něco ovlivnit, ne se jen dívat a fandit, ale zasáhnout do dění kolem sebe,“ říká, zatímco se procházíme jeho rodnými Smilovicemi uprostřed Moravskoslezských Beskyd.

V obci s bezmála 800 obyvateli nás vítá cestou ze školy; na setkání přispěchal i přes chladné listopadové počasí na kole. Ze studeného větru se mu sklí oči. Poznat se na malém parkovišti, které slouží návštěvníkům obecního úřadu, pošty i obchodu s potravinami, ale není složité – ve Smilovicích je v pozdním odpoledni uprostřed pracovního týdne liduprázdno.

Roli prvovoliče nebere na lehkou váhu – že by svůj hlas neodevzdal, pro něj nepřipadá v úvahu. „Když nepůjdu volit, třeba vyhraje někdo, koho vůbec nechci. Věřím, že je dobré hlasovat pro toho, kdo je vám nejvíc sympatický,“ nastiňuje Lukáš, jak o svých vůbec prvních volbách přemýšlí. Jasného favorita však mezi hradními uchazeči ještě nenašel.

Jako nejrelevantnější aktuálně vidí Petra Pavla, Danuši Nerudovou a Pavla Fischera.

Ještě dříve zvažoval hlas pro bývalého senátora Libora Michálka, ten se ale nakonec klání o Hrad nezúčastní. Další kandidáty zavrhl rovnou – třeba favorita SPD Jaroslava Baštu či šéfa hnutí ANO Andreje Babiše. „Má za sebou tolik kauz, že by bylo k smíchu, kdyby měl být prezidentem,“ říká student střední školy se zaměřením na informační technologie.

Od hlavy státu prvovolič Lukáš očekává, že bude demokratickým lídrem, který bude politiku dělat poctivě a pro občany, nikoliv pro vlastní zájmy. Roli v jeho rozhodování hraje také schopnost Česko důstojně reprezentovat.

„Hlavně znovu nechci prezidenta jako Miloš Zeman, kde už ta reprezentace není nejlepší,“ popisuje a odkazuje zejména na Zemanův zdravotní stav v posledních měsících.

Zatím se nejvíc přiklání k tomu, že by Česko – stejně jako Slovensko – mohla vést žena. „Nebylo by špatné mít prezidentku. Dost by si mohla rozumět právě s (Zuzanou) Čaputovou, to by mohlo být takové plus alespoň do doby, než se na Slovensku budou konat další volby,“ zamýšlí se. Danuši Nerudové nicméně v jeho očích chybí politická zkušenost, kterou by hlava státu prý mít měla.

Petru Pavlovi zase nevěří obhajobu jeho minulosti a nepřesvědčil ho zatím ani senátor Pavel Fischer. I přesto chce v lednu vybírat právě z trojice, která získala podporu od Spolu. Koalici ostatně hodně fandil v loňských volbách do Sněmovny, ačkoli volit tehdy ještě nemohl. Kdyby se strany nespojily a kandidovaly samostatně, podpořil by KDU-ČSL.

„Možná jsem ovlivněný rodiči, ale tahle strana by měla mít křesťanské a demokratické hodnoty, což se nám jako křesťanům líbí. Rodičům i mně,“ vysvětluje směr svých úvah. Zdůrazňuje ale, že navzdory tomu se snaží mít vlastní hlavu a přemýšlet nad lednovými volbami za sebe.

I v jejich domě, kde spolu žije několik generací, mají na politiku a prezidentské

kandidáty často různé názory. „Možná mě jen mrzí, že koalice Spolu nevybrala jednoho kandidáta. Že nevím hned, koho bych volil. Na druhou stranu je fajn mít volnou ruku, popřemýšlet a rozhodnout se sám,“ říká.

„Za kapličkou je kravín; kdysi tam nějakí týpci vyráběli pervitin,“ ukazuje Lukáš při cestě malou slezskou obcí.
Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

To, aby prezident nebo prezidentka ctily křesťanské hodnoty a nediskriminovali jiné, je pro Lukáše důležité. Kdyby jeden z kandidátů vehementně prosazoval stejnopohlavní sňatky, byl by to v jeho očích spíše minusový bod. „U nás jako křesťanů je to samozřejmě velké téma. Máme mít rádi všechny lidi, i homosexuály, ale samotnou homosexualitu bychom podporovat neměli,“ dodává. Mnohem víc by ho ale odradilo, kdyby někdo z nich zpochybňoval pomoc Ukrajině nebo šířil dezinformace.

Kromě doporučení trojkoalice si přehled o kandidátech, kterým zvažuje dát svůj vůbec první voličský hlas, udělal také díky stránce Kohonevolit.cz. Přiznává nicméně, že výběru jednoho z nich se doposud zas až tolik nevěnoval – jeho volný čas vyplňuje hra

na klavír v mládežnické skupině nebo editace videí z bohoslužeb evangelického sboru v Gutech.

Ve zbývajících týdnech do lednových voleb se chystá sledovat zpravodajství i společné debaty kandidátů. A k tomu plánuje poslouchat také podcasty.

„Dříve mě politika vůbec nezajímala. Nikdy jsem se v tom nevyznal, teď se to ale i díky škole mění. Máme předměty, kde se učíme o právech a politice. Teď už třeba líp chápu, jak funguje Sněmovna nebo Senát,“ vysvětluje.

Se spolužáky se ale o politice nebaví. „Ani nevím, zda půjdou volit, není to téma, které bychom řešili. Zajímají se o jiné věci,“ uzavírá Lukáš.

[zpět nahoru](#)

Marcela Bühnová, 78 let, důchodkyně, Havířov

„Teď vidím, že Havel byl nejlepší a je to jenom horší,“ sdílí své dojmy z českých prezidentů Marcela. Čekala prý přitom opačný trend. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Politiku naopak už mnoho let intenzivně prožívá osmasedmdesátiletá aktivní důchodkyně Marcela Bůhnová z Havířova. A umí se kvůli ní i pohádat. Po revoluci v roce 1989 jedna bouřlivá debata s kamarádkou na túře do Beskyd skončila dokonce tak, že z hřebenu hory sestupovala každá z žen jinou stranou; časem si ale odpustily.

„Moje kamarádky politika nebaví; trochu se mi diví, že mě to zajímá,“ vypráví Marcela ve svém bytě uprostřed havířovského sídliště. Zdi zdobí různorodé kresby, pokojové rostliny z parapetu vrhají do místnosti pozoruhodné stíny a atmosféru našeho rozhovoru dokresluje hudební výběr veřejnoprávního Radiožurnálu.

V jednom dnes ale s kamarádkami přece jen stejný názor mají: „Spojovacím momentem je nezastřená zášť vůči Andreji Babišovi, protože ten mě teda rozčiluje asi nejvíc. Ani jsem si nemyslela, že ve mně jeden člověk může vzbudit tolik negace.“ Coby expremiérovou odpůrkyně se dokonce s přítelkyněmi vydaly svůj nesouhlas vyjádřit i na jeho setkání s voliči, které měl u nich ve městě. „Když dělal ty svoje spanilé jízdy. Tolik nenávisti a zášti mě překvapilo, vypadalo to, že nás inzultují.“

Volit Andreje Babiše tak v lednu neplánuje, stoprocentně jistá si ale doposud není ani nikým jiným. Největší sympatie zatím chová k Petru Pavlovi.

Aktivní seniorka je od revoluce voličkou občanských demokratů, do Sněmovny loni podpořila koalici Spolu. Informace získává z několika online zdrojů; čte Fórum 24, Deník Referendum, Deník N, server Neovlivní a Echo. Na ČT24 zase nejraději sleduje Interview nebo Události, komentáře. Nadto je věrnou posluchačkou stanice Český rozhlas Plus. Přehled má ale i o tom, co se děje na sociální síti Twitter, a vyzná se také v produkci českých podcasterů. Do týdeníků Respekt a Reflex chodí ale už jen nahlížet do místního supermarketu Globus.

Kdysi Marcela pracovala v Závodu automatizace a mechanizace v Ostravě, po revoluci

byla turistickou průvodkyní a po manželově smrti coby matka dvou synů nastoupila na místní úřad na odbor sociálních věcí. Tam zůstala i deset let po dosažení důchodového věku. Už jako důchodkyně pak v organizaci Adra několik let koordinovala dobrovolníky.

Dnes se převážně stará o nemocného přítele, aktivní život ale vede i nadále – ve volném čase jezdí s kamarádkami za kulturou, navštěvuje divadla nebo čtenářský klub v havířovské knihovně. „Je mi tam dobře, protože tam jsou i mladí. Bavíme se o knihách, které čteme, a pak to většinou sklouzne k debatě. Někdy mě názory mladých těší, někdy lekají,“ popisuje Marcela, mimo jiné babička několika vnoučat, jednu z mnoha aktivit.

„Vnuci jsou dospělí a mají svůj život, takže tuhle roli moc neprožívám a žiju hlavně ve světě svých přátel, kterých je naštěstí ještě dost,“ vysvětluje. O politice si dříve hodně povídala se svým přítelem, kvůli jeho nemoci ale o partnera k politickým debatám přišla. Zčásti jí ho dnes nahrazuje starší syn, se kterým jednou za čas vede třeba i hodinové telefonáty o tom, co se zrovna děje.

Marcela patří mezi ekonomicky zajištěné důchodce a ví, že to o sobě nemohou říct všichni. O svobodu a demokracii se podle svých slov bojí právě proto, že spousta lidí má v dnešní době problémy, které mohou přerůst ve frustraci ventilovanou na adresu současné vlády. Obavy jí ale dělá i přístup některých lidí k válce na Ukrajině.

„Bojím se, co bude. Zloba, kterou někdy slyším v ordinaci lékaře nebo při debatě v autobuse, mě děsí. Lidé třeba říkají, jak jsou chudáci a nemají ani na elektřinu, ale Ukrajinci si tu jezdí v autech, jejich ženy se malují. To mi neuvěřitelně vadí, ti lidé přece utíkají z děsivých míst. Stejně jako představa, že by mi tady někdo střílel do paneláku nebo bych neměla vodu,“ vysvětluje své obavy a kapesníkem zamáčkne slzu. „To, že Ukrajinci bojují za nás, podle mě není fráze. Já to tak opravdu cítím,“ říká při vzpomínce na rok 1968.

„To, že Ukrajinci bojují za nás, podle mě není fráze. Já to tak opravdu cítím,“ říká Marcela při vzpomínce na rok 1968.
Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

V nadcházejícím prezidentském klání měla chvíli jasno – volit chtěla Petra Pavla. Objevilo se však jedno velké ale – Marcela je obdivovatelkou bratří Mašínů, a když se dočetla, že by je bývalý armádní generál nevyznamenal, na žebříčku volitelnosti pro ni klesl.

Nad Danuší Nerudovou, další zvažovanou kandidátkou, má ale pořád navrch – bývalá rektorka je totiž podle Marcely příliš mladá: „Nějak mi uvízlo v hlavě, že v roce 1989 jí bylo deset let, a říkám si, že o tom světě ještě moc neví.“ Kdyby ale vyhrála ona či Pavel, bude seniorka spokojená.

A Pavel Fischer, třetí kandidát podpořený koalicí Spolu? „To je pro mě takový úlisný diplomat. Petr Pavel je mi sympatičtější, líbí se mi jeho projev i to, jak vypadá,“ vysvětluje. Na Pavlovi ji neodrazuje ani jeho minulost – stejně jako třeba Pavel Kohout ji podle Marcely odčinil, a proto mu odpustila. Stejnou míru shovívavosti ale rozhodně nemá u šéfa hnutí ANO Andreje Babiše: „Tam zas nechápu lidi, kteří nevěří, že tím

fízlem byl, protože on se tak chová pořád.“

Do rozhodování nicméně zasáhl i její oblíbený spisovatel Pavel Kosatík. To když na besedě v Ostravě posluchačům řekl, že je u jednotlivých uchazečů třeba sledovat také to, odkud berou finance na kampaň. Pečlivě analyzovat hodlá Marcela na spisovatelovo doporučení také různé postoje, ať už třeba k Číně, nebo Rusku, přičemž právě příklon k Ruské federaci by jí vadil úplně nejvíc.

Úžasný prezident byl podle ní Václav Havel, od té doby to jde, jak říká, spíš z kopce, i když doufala v opak: „Teď vidím, že Havel byl nejlepší a je to jenom horší.“

[zpět nahoru](#)

Jaroslav Vojtěcký, 29 let, řidič tramvaje, Přepeře u Turnova

Na současné hlavě státu si Jaroslav cení, že se nikdy nestala „loutkou“ Sněmovny, ale fungovala jako její protiváha. To samé chce od nastávajícího prezidenta nebo prezidentky. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

„V první přímé volbě jsem volil (Miloše) Zemana; (Karel) Schwarzenberg nebyl relevantní kandidát. Celá jeho kampaň mi přišla odrazující. V roce 2018 jsem v prvním kole volil (Marka) Hilšera a pak zase Zemana. (Jiřího) Drahoše uznávám jako vědce, je to inteligentní člověk, přišel mi ale hodně poddajný,“ popisuje v kavárně na pražských Hradčanech devětadvacetiletý řidič tramvaje Jaroslav Vojtěcký, zatímco upíjí horkou čokoládu.

Vystudovaný elektrikář původem z Jičína dnes žije nedaleko Turnova a do Prahy každodenně dojíždí za prací. Na Hradčanech se potkáváme ten den záměrně – tady totiž nastupuje na svou odpolední směnu coby řidič tramvaje číslo 18. Právě díky dlouhému dojíždění do práce má také čas poslouchat podcasty, které slouží jako jeden z hlavních zdrojů informací: Vinohradská 12, Prostor X, DVTV, Studio N nebo 5:59.

Na politické škále řadí sám sebe na pravý střed. „Silná pravice mi přijde ujetá, sociální cítění mít musíme, na druhou stranu to ale nemůže být extrém, protože pak na to nejsou peníze,“ vysvětluje. Sám prý dřív tíhl možná trochu víc doleva, s věkem a vyššími příjmy se to ale postupně změnilo.

Na současné hlavě státu si cení, že se nikdy nestala „loutkou“ Sněmovny, ale fungovala jako její protiváha. To samé chce od nastávajícího prezidenta nebo prezidentky. Relevantních kandidátů ale prý příliš není – do druhého kola se podle Jaroslava – i **aktuálních průzkumů** – s největší pravděpodobností probojuje Andrej Babiš, Petr Pavel nebo Danuše Nerudová. A protože expremiéra – navzdory jeho zkušenostem s politikou a znalostem jazyků, kterých si váží – do úřadu moc nechce, bude nejspíš vybírat z posledních dvou jmenovaných.

Senátora Marka Hilšera, který se letos rozhodl znovu kandidovat, protentokrát zavrhl: „Potkal jsem ho při sbírání podpisů. Arch jsem mu podepsal, protože jsem ho volil v posledních volbách. Během desetiminutové konverzace s ním mi ale došlo, že politiku vnímá tak, že jsou tam všichni zkorumpovaní a všichni tam jdou krást. To mě hrozně zklamalo. Neříkám, že jsou všichni slušní a poctiví, ale házet je do jednoho pytle?“

Apriori negativní přístup k politikům mu vadí i proto, že sám chvíli přemýšlel o založení vlastní strany. A i kdyby měl motivaci zcela odlišnou, nálepku by od Marka Hilšera prý dostal stejnou. „Politika je umění kompromisu,“ dodává Jaroslav. Díky projektu Pražský studentský summit, kterého se jeden rok účastnil, prý zjistil, jak náročné řemeslo to může být.

Na politickém dění v Česku mu vadí údajná nefunkčnost a komplikovanost systému a zákonů, kritizuje i mnohdy zdlouhavou politickou dohodu. „Když někdo říká, co chce udělat po volbách, tak už má mít vymyšleno, jak to chce udělat,“ říká. V posledních sněmovních volbách volil STAN; hnutí ale vytýká například akci Milostivé léto, kterou spolu s dalšími vládními stranami podpořilo. S exekucemi i těžkou cestou z nich má totiž vlastní zkušenosti – dnes už je rok v insolvenční –, celou akci však považuje za nekoncepční, pomůže totiž podle Jaroslava jen hrstce lidí.

Jaroslavovi mimo jiné vadí apriori negativní přístup k politikům. Sám totiž chvíli přemýšlel o založení vlastní strany.
Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Mimo podcasty si obrázek o kladech a záporech zvažovaných kandidátů dotváří skrze zpravodajství České televize a Českého rozhlasu nebo na sociálních sítích.

„Nerudová se prezentuje tak, že myslí na mladé, ale nemám pocit, že by to skutečně dělala. Přijde mi ale sympatické, že si uvědomuje, že jako prezidentka nemá pravomoci. To je zásadní,“ zamýšlí se devětadvacetiletý řidič tramvaje. „Chce chodit do Sněmovny, do Senátu a využívat práva vystupovat tam. Jen by mě zajímalo, jak často by to dělala,“ přemýšlí.

Právě přítomnost prezidenta na domácí scéně přijde Jaroslavovi důležitá: „Zahraniční politiku dělá vláda, ministerstvo zahraničních věcí, a ne prezident.“ I proto by měla hlava státu podle něj jezdit do jednotlivých krajů a povídat si s lidmi tak, aby své dojmy následně tlumočila dalším politikům.

Od Nerudové jej naopak odrazuje pocit, že by nebyla protiváhou současné vládě. „Myslím, že ve chvíli, kdy by jí přinesli jakékoli jméno na rektora nebo soudce, prostě by to podepsala. To mi vadí,“ říká. Právě to Miloš Zeman nedělal a Jaroslav si toho cení. Tím, jak současný prezident pracuje s ústavou, poukazuje podle něj na to, že spolu se způsobem volby se měly změnit i prezidentské pravomoci. „Buďto prezident něco dělat má, třeba někoho jmenovat, a pak má mít právo do toho kecat. Anebo to právo nemá, ale pak není potřeba, aby to dělal,“ myslí si.

Petr Pavel mu zase imponuje jako morální autorita, a tak když Jaroslavovi „nic jiného nezbyde“, bude volit právě jeho. „Nevím o něm nic, co by mi vyloženě vadilo. Není to ale tak, že bych byl nadšený. Jsou to zkrátka zadní vrátka a radši to dám jemu, než aby vyhrál Babiš,“ upřesňuje svou volbu a přiznává, že i bývalý premiér by v jeho očích mohl v něčem nejvyšší funkci plnit dobře.

U šéfa hnutí ANO se mu líbí například to, že lidem naslouchá, ačkoliv jeho snahu plnit to, co si voliči přejí, označuje za populismus. Zároveň by ale Babiš mohl být už zmíněnou protiváhou vládě Petra Fialy – alespoň do doby, než se hnutí ANO dostane opět k moci.

Problematickou minulost, která se skloňuje zejména u Babiše a Pavla, nevyčítá ani jednomu. „Nevím, jak bych se dneska sám zachoval,“ říká a shovívavě nahlíží také na kauzu Čapí hnízdo, kvůli které expremiér stojí před soudem. Dokud nerozhodne, pro Jaroslava to není nic, co by ve volbě zvažoval.

[zpět nahoru](#)

Libor Vavřík, 40 let, sociální pracovník, Praha

„Možná to jsou kliše, ale jsem intelektuál z města, liberál, co chodí na festivaly menšinových filmů, po památkách a do galerií. Vím, že takoví nejsme všichni,“ říká o sobě Libor Vavřík. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Se čtyřicetiletým Liborem Vavříkem se k rozhovoru setkáváme v listopadový podvečer v jednom z jeho oblíbených sociálních podniků v pražském Karlíně, který zaměstnává lidi se zkušeností s duševním onemocněním. To proto, že se v životě snaží, jak říká, podporovat věci, které mají smysl – od třídění odpadu až po podporu organizací jako Post Bellum či neziskové organizace Cesta domů. Podporovat se snaží také svobodná média.

Mimochodem – pokud by měl jmenovat svého ideálního kandidáta na Hrad, respektive kandidátku, byla by to právě ředitelka organizace na provoz domácích hospiců Ruth Šormová.

„Možná to jsou klišé, ale jsem intelektuál z města, liberál, co chodí na festivaly menšinových filmů, po památkách a do galerií. Vím, že takoví nejsme všichni, vidím to na pečovatelkách, se kterými pracuji, nebo u partnerovy mamky, která žije v pohraničí v zanedbaném městečku, kde se lidem daří vážně blbě,“ říká o sobě na úvod Libor, který celý svůj dospělý život pracuje v sociálních službách.

Se smíchem vypráví, že k sociální práci se dostal vlastně zjiště – bratrovi se sluchovým postižením jako dítě záviděl tábory ve Švýcarsku. Když se mu naskytla příležitost, aby jel jako pomocník také, využil ji. Od té doby se už skoro dvacet let věnuje sociální práci, což se propisuje i do jeho vnímání politiky.

„V politice mi vadí násilí a agrese. Mrzí mě, když v uvozovkách opuštěné lidi a zanedbané regiony politici zneužívají pro své hlasy a nestarají se o to, aby jim pomohli v jejich městě, kde není doktor, špatně tam jezdí autobusy, chybí nabídka práce nebo je to tam celé zapomenuté a rozbité. Tvrdí, že jim pomůžou, nakonec se na ně ale vykašlou,“ vysvětluje čtyřicátník.

Obecně ho prý rozčiluje nespravedlnost a to, když politici hledají viníky, ať už mezi etnickými menšinami, LGBTQ lidmi či občany, kteří žijí na okraji. Politiku ale považuje za důležité téma a hlavně nástroj, skrze který lze ovlivňovat své okolí.

A tento svůj pohled na svět zrcadlí i při svých cestách k volebním urnám – v loňských sněmovních volbách dal hlas koalici Pirátů a Starostů, kroužkoval ale výhradně ženy. „Za ministryni práce jsem chtěl Olgu Richterovou, protože se mi líbilo, co dělá a navrhuje,“ říká Libor s tím, že moc možností mu nezbylo.

„Jsem výrazně pro Evropskou unii, až eurofederalista. Hodnotově jsem hodně liberální, někdo by řekl možná i progresivista. Podle mě by měli být v Parlamentu lidé s různými

zkušenostmi, ne typově muž kolem 55 let a povoláním lékař," vysvětluje.

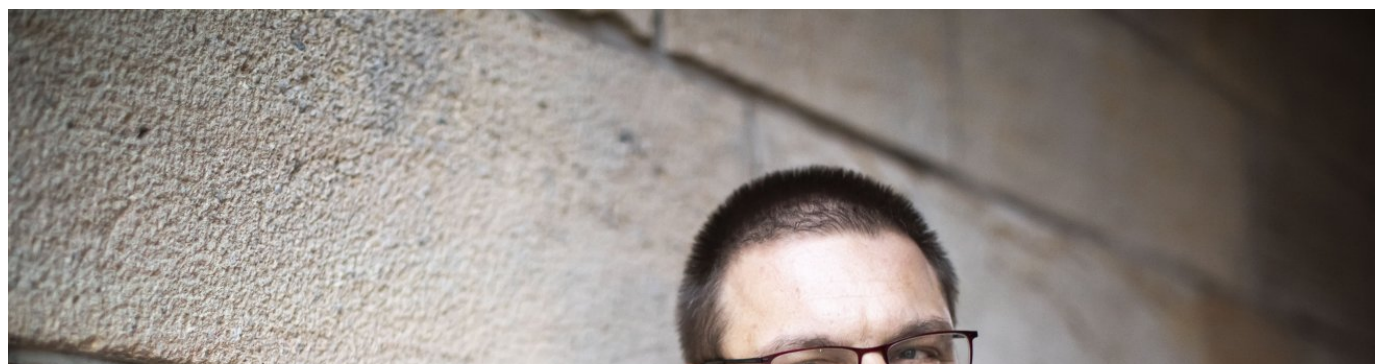
Stejnou logikou by se rád řídil i v lednovém klání o Pražský hrad, aktuálně se rozhoduje mezi Danuší Nerudovou a Petrem Pavlem.

„Pavlova kampaň ‚řád a klid‘, která asi pro spoustu lidí funguje, mě ovšem hodně odrazuje. Nechci, aby na mě všude koukal prezidentský kandidát v uniformě a sliboval mi řád. V prezidentovi vidím garanta ústavnosti a toho, že budeme pokračovat v duchu zastupitelské demokracie a lidé na okraji budou mít svůj hlas,“ popisuje. Hlava státu pro něj ztělesňuje především ceremoniální funkci.

To Danuše Nerudová Liborovi zase nepřipadá autentická. „Kampaň z ní dělá větší liberálku, než jakou ve skutečnosti je. Najednou se u ní objevil zájem o seniory a životní prostředí,“ vysvětluje, proč bývalá rektorka není jeho jasnou volbou, ačkoliv ženu chtěl za prezidentku už v první přímé volbě před deseti lety. Tehdy dal hlas nejprve Zuzaně Roithové, ve druhém kole Karlu Schwarzenbergovi. V posledním klání o Hrad hlasoval dvakrát pro Jiřího Drahoše.

V dalších týdnech prý nepůjde ani tak o to, jak se zachová Pavel, ale zda jej zklame Nerudová.

„Ve chvíli, kdy se to stane, budu volit Petra Pavla. Líbila se mi, ale ve chvíli, kdy o studentech [na Twitteru psala](#), že jsou to požírači avokádových toastů, kteří o životě nic nevědí, člověk začne váhat,“ popisuje, kdy o kandidátce zapochyboval. Důležité je pro něj také to, aby jeho favorit dokázal porazit Andreje Babiše.

V dalších týdnech prý pro Libora nepůjde ani tak o to, jak se zachová Petr Pavel, ale zda jej zklame Danuše Nerudová. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Libor každopádně oba sleduje v médiích i na sociálních sítích; pečlivě si všimal například jejich reakce na teroristický útok před bratislavským klubem Tepláreň.

„U slovenské ambasády byla den poté se svíčkou Danuše Nerudová z kandidátů jediná. Petr Pavel, aby nenaštval svůj elektorát, spíš odsoudil násilí jako takové. Marketingově se pokouší získat část voličů, kteří by mohli volit třeba Andreje Babiše, takže tady to podle mě bylo hodně vidět,“ říká.

Postoj kandidátů například ke stejnopohlavním sňatkům nepovažuje za nejzásadnější téma voleb, rozhodně by ale nechtěl prezidenta, který by tento zákon po schválení Parlamentem vetoval. „Je pro mě důležité třeba to, jaké ústavní soudce by prezident nebo prezidentka jmenovali. Chtěl bych tam víc žen a liberálních osobností. Po odchodu Kateřiny Šimáčkové máme v Ústavním soudu jen jednu ženu. To mi vadí,“ popisuje svá očekávání od hlavy státu.

Pro inspiraci kouká do sousedních zemí – slovenskou prezidentku Zuzanu Čaputovou obdivuje za to, jakým způsobem zvedá téma chudoby, rakouského prezidenta Alexandra Van der Bellena zase za důraz na ekologická témata, lidi na okraji společnosti či za to, že do práce jezdí metrem.

„Pak jsou tu samozřejmě ústavní kompetence, často symbolické, které se týkají státních vyznamenání, jmenování soudců, rady České národní banky či ombudsmana. Jenže i ústavní zvyklosti jsou teď kvůli Miloši Zemanovi pěkně roztahané. I proto nechci silného prezidenta. Měl by moderovat společenskou debatu, nechci na Hradě vůdce,“ zdůrazňuje Libor s odkazem na to, že Česko je parlamentní demokracií.

Zároveň si však prý uvědomuje, že po prezidentovi chce možná až moc. „Voliči Andreje Babiše nebo Tomia Okamury od nich nečekají velké morální věci, já ale často ano. Jenže člověk si volí prezidenta, ne partnera nebo nejlepší kamarádku. Tak si říkám, že když vyhraje kdokoliv z nich, nebude to špatně,“ přemýšlí Libor.

[zpět nahoru](#)

Magda Hradilová, 49 let, OSVČ, Hostěnice u Brna

Magda Hradilová přiznává, že nerozhodnutou voličkou zpravidla bývá do poslední chvíle. V lednových prezidentských volbách to nejspíš nebude jinak. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

„Posledních deset let nemám prezidenta,“ stojí v e-mailu, kterým se devětačtyřicetiletá Magda Hradilová na začátku listopadu představuje. V prvním kole poslední prezidentské volby svého favorita našla, ve druhém odevzdala už jen prázdnou obálku. A to samé nevyklučuje ani nyní.

„Když se dnes rozhlédnu po kandidátech, bojím se, že budu opět volit ‚menší zlo,‘ obává se.

Prezidentská volba začala pro Magdu letos v lednu, kdy Český rozhlas spustil pravidelný podcast s názvem Čekání na prezidenta. „To byl pro mě takový pomyslný výstřel: Á, už se bude volit prezident,“ vysvětluje, když se o necelé dva týdny později setkáváme v pobožce Mahenovy knihovny v Brně. Klidné místo pro rozhovor nám poskytuje první patro nedaleko oddělení pro děti.

Magda pochází z jižních Čech, už přes dvacet let ale žije na jihu Moravy, poslední roky v obci Hostěnice u Brna, kde s manželem vychovává dvě děti. Politiku, ať už na komunální, nebo celorepublikové úrovni, vnímá jako něco víc než jen kauzy typu Čapí hnízdo či Dozimetr – představuje pro ni důležitý prvek, díky kterému drží stát pohromadě a zajišťuje služby jako školy, nemocnice nebo veřejnou dopravu. Právě proto si podle ní zaslouží pozornost občanů.

Magdu živí práce s texty a překlady a o dění kolem sebe se aktivně zajímá – i proto čte různá média – kromě Deníku N třeba Blesk, Právo, z online zpravodajství sleduje iDnes nebo Seznam Zprávy. „Když se ke mně dostane nějaká informace, snažím si ji sama ověřit. Sleduji proto různá média a přemýšlím, zda to je, nebo není pravda. Snažím se vždy vyvarovat líbivých marketingových hesel a spíš se podívat, co je za tím,“ říká Magda.

Podobně svědomitě přistupuje i k lednové volbě nástupce Miloše Zemana. Aby se dokázala rozhodnout, potřebuje prý o kandidátech zjistit co nejvíc informací a načerpat dost dojmů – třeba i ze setkání či debat. Přiznává ale, že nerozhodnutou voličkou zpravidla bývá do poslední chvíle: „Letos už mi to opravdu šrotuje až moc,

těším se, až bude po volbách.“

Z těch minulých si totiž nese zkušenost, kdy nikoho ze zájemců o Hrad volit nedokázala. V roce 2018 dala v prvním kole hlas textaři Michalu Horáčkovi a v tom druhém, do kterého postoupil Miloš Zeman s Jiřím Drahošem, odevzdala jen prázdnou obálku.

„Pan Horáček sice není politik, ale pro mě je uvěřitelný tím, že nikdy neuhnul z toho, co dělal,“ popisuje Magda. Životem Horáček podle ní prochází konzistentně, čehož si cení třeba u slovenské prezidentky Zuzany Čaputové: „Věřím jí, co říká. Nehledě na to, že je neuvěřitelně kultivovaná a empatická.“

Právě důvěra v konkurenta Miloše Zemana jí chyběla před pěti lety, když zvažovala volbu Jiřího Drahoše. „Byla to v podstatě tvář z plakátu, ale když jsem ho poslouchala, neuvěřila jsem mu to,“ popisuje. Prázdné obálky nikdy nelitovala, přestože se cítí už dekádu v podstatě bez prezidenta.

Dnes vybírá ze tří pro ni přijatelných kandidátů: Petra Pavla, Danuše Nerudové a Pavla Fischera. K ideálu prý ale mají všichni ještě daleko.

„U Pavla je minus, jak se staví ke svojí minulosti a taky že mu úplně nevěřím. Plus je ale zase to, jak si ji odpracoval,“ vysvětluje Magda. Za důležité při svém rozhodování považuje sledovat i to, kdo za jednotlivými kandidáty stojí a odkud pochází jejich peníze na kampaň.

S Danuší Nerudovou se Magda potkala osobně při živém natáčení podcastu Ptám se já. „Můj první dojem byl, že by chtěla být jako Zuzana Čaputová, i když se snaží říkat, že ne. Líbí se mi, že je ekonomka a stála za návrhem důchodové reformy, ale nejsem si úplně jistá, že jde kromě ekonomie dál,“ popisuje.

Skeptická je Magda podle svých slov také k financím, které za bývalou rektorkou stojí, a vadí jí i to, že společnost neví nic o Nerudové minulosti: „Vím, že byla rektorkou, ale

co bylo předtím? Z jaké je rodiny? Nevíme, v čem vyrůstala, jaké měla její rodina hodnoty.“ U Nerudové nabyla Magda dojmu, že se tomuto tématu spíše vyhýbá.

Bývalá rektorka ji zatím nepřesvědčila ani svým apelem na budoucnost dalších generací, ačkoli pro Magdu samotnou jde o další téma, podle kterého se o svém budoucím prezidentovi či prezidentce rozhoduje. „Jestli to není jen heslo, chybí mi tam opravdovost – že to nedělají jenom proto, aby zvítězili, ale aby se tu žilo lépe. Máme to tady pouze propůjčené a musíme to předat dál našim dětem,“ uvažuje.

Magdin třetí zvažovaný zájemce o Hrad je senátor a bývalý diplomat Fischer. U něj si, stejně jako v minulé volbě u Michala Horáčka, cení konzistentnosti v názorech i návaznosti na první hlavu státu Václava Havla. Ačkoli Fischera považuje za relevantního kandidáta, zatím ji nepřesvědčil.

„Chybí mi tam opravdovost – že to nedělají jenom proto, aby zvítězili, ale aby se tu žilo lépe. Máme to tady pouze propůjčené a musíme to předat dál našim dětem,“ uvažuje Magda nad apelem Danuše Nerudové na budoucnost dalších generací. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Kdyby šlo složit z trojice ideál, vypadal by podle ženy z jižní Moravy následovně: od Fischera by získal zkušenosti s politikou a mezinárodním prostředím, od Nerudové vědomosti z ekonomie i snahu myslet na mladé a od Pavla by dostal přímost a praxi v armádě i NATO.

Pokud jde o politické preference, Magda o sobě mluví jako o turistce po pravici. V posledních sněmovních volbách volila koalici Spolu, v minulosti hlasovala pro ODA, chvíli také ODS a poté, co se z jižních Čech přestěhovala na jih Moravy, se stala voličkou lidovců. „Nevolím strany podle hesla, ale podle jejich práce,“ vysvětluje.

V tom, že trojkoalice nepodpořila jednoho konkrétního kandidáta, nýbrž rovnou tři, vidí výhodu. Hnutí ANO podle Magdy v minulých volbách do dolní komory ukázalo, že se umí opřít do jednoho konkrétního kandidáta, nyní se však kritika a útoky mohou rozprostřít mezi tři jména.

„Proti třem rytířům má drak pořád víc hlav, ale bojovat se mu, doufejme, bude už hůř,“ doplňuje.

Prezidentská funkce je podceňovaná, podotýká Magda. Miloš Zeman přitom prý jasně ukázal, že nejde jen o kladeče věnců, nýbrž že i hlava státu dokáže ohnout zákony ve prospěch svůj a svých blízkých: „V ideálním případě by tak nový prezident měl být taky člověk, který se dokáže obklopit správnými lidmi, kteří mu poradí nejen ve prospěch úzkého okruhu zájmových skupin, ale celé republiky.“

Při zvažování, komu dát svůj hlas, je pro ni důležitý také přístup k zahraniční politice. Když už je Česko členem Evropské unie a NATO, mělo by se podle ní tak i chovat: „Mám pocit, že ze strany vlády se to už děje. Teď k tomu potřebujeme ještě konzistentního prezidenta,“ dodává.

Pokud máte připomínku nebo jste našli chybu, napište na editori@denikn.cz.

